

Økonomisk status etter overføring av prosjekter fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken

17. november 2020

Innholdsfortegnelse

1. Oppsummering	3
2. Innledning	6
2.1 Bakgrunn for PwCs undersøkelse	6
2.2 PwCs mandat	6
2.3 PwCs team	7
2.4 Metodisk tilnærming	7
2.5 Forbehold	7
3. Økonomisk status	8
3.1 Innledning	8
3.2 Økonomisk status i Nord-Jærenpakken per 1. juli 2017	8
3.2.1 Innledning	8
3.2.2. Kostnader i prosjektene fra 1998-2002	9
3.2.3 Kostnader i prosjektene fra 2003 - 30. juni 2017	11
3.2.4 Totale kostnader fra 1998 - 30. juni 2017	11
3.2.5 Våre funn sammenholdt med avsluttende regnskap	13
3.2.6 Inntekter i Nord-Jærenpakken per 1. juli 2017	15
3.2.7 Status per 1. juli 2017 for Nord-Jærenpakken	16
3.3 Kostnader i prosjekter overført fra Nord-Jærenpakken	16
3.3.1 Overførte prosjekter	16
3.3.2 Utgifter i prosjektene fra 1. juli 2017 til 31. august 2020	18
3.3.3 Kostnader etter 31. august 2020 og prognoser i ikke-avsluttede prosjekter	19
3.4 Finansiering av prosjekter overført fra Nord-Jærenpakken fra 1. juli 2017 til 30. september 2018	22
4. Netto økonomisk bidrag til Bymiljøpakken	24
5. Dagens økonomiske status sammenlignet med Finansieringsplan datert 22. mars 2017	25
5.1 Finansieringsplan av 22. mars 2017	25
5.2 Avvik fra finansieringsplanen	26
5.2.1 Lavere bompenginntekter	26

5.2.2 Økte kostnader i prosjektene	27
5.2.3 Økt antall prosjekter	27
5.2.4 Gjeld til bilister	27
5.2.5 Belønningsmidler	28
5.2.6 Konklusjon	28
6. Analyser og vurderinger som lå til grunn for prognosene	29
6.1 Inntektssiden	29
6.2 Kostnadssiden	30
7. Anbefalinger for oppfølging av økonomisk status	31
Vedlegg 1	32

1. Oppsummering

Bymiljøpakken overtok 1. juli 2017 forpliktelsene i Nord-Jærenpakken. Det var forut for overtakelsen signalisert fra SVV at Nord-Jærenpakken skulle gå med et overskudd på 879 MNOK. Dette har vist seg ikke å stemme.

PwC har på oppdrag fra Bymiljøpakken beregnet det netto økonomiske bidraget fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken. Våre beregninger viser at nettobidraget for påløpte kostnader per 31. august 2020 var et underskudd på 955 047 TNOK, og at det forventede underskuddet når samtlige prosjekter er ferdigstilt er 982 244 TNOK. Differansen mellom det forventede overskuddet forut for overtakelsen og vår beregning av det forventede underskuddet utgjør dermed ca. 1,86 milliarder kroner.

Det knytter seg en rekke usikkerheter til våre beregninger:

- Verken SVV, RFK eller Bymiljøpakkens sekretariat har kunnet gi en fullstendig liste over hvilke prosjekter som var del av Nord-Jærenpakken før 1. juli 2017.
- SVV har ikke regnskapsdata for prosjektene i Nord-Jærenpakken for perioden forut for 2003, og datagrunnlaget for beregningene for kostnader påløpt i 1998-2002 er mangelfullt.
- For ikke avsluttede riksvegprosjekter kan det være påløpt mer kostnader enn det som er bokført fordi SVV bruker kontantprinsippet og bokfører kostnader først når de er betalt.
- Verken SVV, RFK eller Bymiljøpakkens sekretariat har kunnet gi en fullstendig liste over hvilke prosjekter som ble overført som forpliktelser til Bymiljøpakken i juli 2017.
- Prognosene for fremtidige kostnader i ikke-avsluttede prosjekter er usikre, blant annet på grunn av uavklarte krav og rettslige prosesser

PwC har i samarbeid med SVV, RFK og Bymiljøpakkens sekretariat forsøkt å avhjelpe disse usikkerhetene, men har i betydelig grad måttet utøve skjønn hva gjelder hvilke prosjekter som har vært en del av Nord-Jærenpakken.

I møte i styringsgruppen for Nord-Jærenpakken 19. desember 2017 ble det presentert og gjennomgått et "avsluttende regnskap" for Nord-Jærenpakken utarbeidet av SVV. Det fremgår av det avsluttende regnskapet at det per 30. juni 2017 var forbrukt 8 606 489 TNOK - indeksert til 2017-kroner - i Nord-Jærenpakken.

PwC har kommet frem til at det totalt er påløpt 8 277 457 TNOK i kostnader i Nord-Jærenpakken i perioden 1998 til 30. juni 2017. Indeksert til 2017-kroner finner PwC at det totalt er påløpt 9 990 766 TNOK i perioden, hvilket er 1 384 277 TNOK (2017-kroner) mer enn det SVV kom frem til i det avsluttende regnskapet.

Ved overføringen til Bymiljøpakken 1. juli 2017 har PwC beregnet at det var et overskudd i Nord-Jærenpakken på 150 641 TNOK. Dette er basert på at totale bompenginntektene i perioden var 4 974 981 TNOK, mens kostnader finansiert av bompenginntekter i prosjektene forut for 1. juli 2017 er beregnet til å være 4 824 340 TNOK. Øvrige kostnader i Nord-Jærenpakken er hovedsakelig dekket av statlige midler eller fylkesmidler, som ikke påvirker Bymiljøpakken økonomisk. Underskuddet som er nevnt innledningsvis skyldes dermed gjenværende forpliktelser i Nord-Jærenpakken som langt oversteg overskuddet pr. 1. juli 2017.

PwC har, basert på informasjon fra Bymiljøpakkens sekretariat, SVV og RFK, skjønnsmessig vurdert at 28 vegprosjekter ble overført som forpliktelser fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken. PwC har kommet frem til at det totalt har vært 2 844 024 TNOK i påløpte kostnader knyttet til prosjekter fra Nord-Jærenpakken i perioden 1. juli 2017 - 31. august 2020, hvorav hvorav 1 450 429 TNOK er dekket av bompenginntekter. Basert på prognosene fra SVV og RFK har PwC beregnet at fremtidige kostnader (kostnader etter 31. august 2020) for

prosjekter som ble overført fra Nord-Jærenpakken totalt utgjør 169 828 TNOK, hvorav 27 197 skal dekkes av bompenger. De totale bompengeinntektene for Nord-Jærenpakken i perioden fra 1. juli 2017 til 30. september 2018 var på 606 741 TNOK, hvilket ikke er tilstrekkelig for å dekke kostnadene.

Beregnet netto økonomisk bidrag er basert på følgende:

Økonomisk status Nord-Jæren pakken	Sum (i 1000kr)
Overskudd for pakken per 01.07.2017	150 641
Bompengeinntekter fra 01.07.2017 til 30.09.2018	606 741
Bompengefinansierte kostnader fra 01.07.2017 til 31.08.2020	- 1 450 429
Netto bidrag per 31.08.2020 fra Nord-Jærenpakken	- 693 047
Forpliktelse/gjeld som ble overtatt av Bymiljøpakken	- 262 000
Netto bidrag per 31.08.2020 fra Nord-Jærenpakken etter overtatt forpliktelse	- 955 047
Bompengefinansierte kostnader etter 31.08.2020 i pågående prosjekter (prognose)	- 27 197
Forventet netto bidrag fra Nord-Jærenpakken	- 982 244

SVV utarbeidet en finansieringsplan over bompengeinntekter og disponeringen av bompenger for prosjektene i Nord-Jærenpakken som ble presentert for styringsgruppene i Nord-Jærenpakken og Bymiljøpakken av RFK/SVV ved flere anledninger. Den seneste oppdaterte versjonen, datert 17. mars 2017, viser et anslått likviditetsoverskudd på 879 MNOK (2017-kroner) ved årsslutt 2018, og danner grunnlaget for aktørenes forventning om likviditetsoverskudd fra Nord-Jærenpakken inn i Bymiljøpakken.

Finansieringsplanen viser videre et totalt kostnadsanslag for prosjektene (inkludert historisk kostnader) på 7 129 MNOK i Nord-Jærenpakken, hvorav 1 208 MNOK i bompengeinntekter er budsjettert brukt i 2017 og 2018. Det er ikke beregnet bruk av bompenger i prosjekter etter 2018.

Det synes å være flere årsaker til at det forventede likviditetsoverskuddet på 879 MNOK i finansieringsplanen knyttet til prosjektene i Nord-Jærenpakken har resultert i et faktisk underskudd:

- lavere bompengeinntekter
- økte kostnader i prosjektene
- økt antall prosjekter
- gjeld til bilister
- belønningsmidler

Basert på PwCs analyser, er et forventet likviditetsoverskudd på 879 MNOK endret til et forventet underskudd på 982 MNOK. Avviket utgjør dermed 1,86 milliarder kroner.

På bakgrunn av våre undersøkelser, anbefaler vi at styringsgruppen:

1. Bør be partene komme til enighet om at ansvaret for ytterligere prosjekter som ikke er inntatt i prosjektlisten over prosjekter i Nord-Jærenpakken (vedlegg 1) skal bæres av den enkelte part.
2. Undersøker hvilke prosjekter som faktisk ble overført fra Nord-Jærenpakken, og da særlig de 17 prosjektene som ikke var angitt i mandat og avsluttende regnskap, jf. tabell i kapittel 3.3.2.
3. Får bekreftet at prosjektene inntatt i tabell i kapittel 3.3.3 og som ikke det er gitt noen prognoser på, faktisk er avsluttet slik at det ikke vil påløpe fremtidige kostnader.

4. Gjennomgår de angitte prognosene fra RFK og SVV på fremtidige kostnader i ikke avsluttede prosjekter, inkludert en gjennomgang av usikkerhet knyttet til prognosene og i hvilken grad bompenginntekter skal dekke fremtidige kostnader.

2. Innledning

2.1 Bakgrunn for PwCs undersøkelse

Denne rapporten er en oppfølging av PwCs rapport av 30. september 2020, der PwC gjennomgikk forhold knyttet til overføringen av prosjekter fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken, slik som organisering, ansvar, oppfølging og rapportering. Mandatet til PwC omfattet også å redegjøre for den økonomiske statusen på prosjektene som ble overført fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken. PwC hadde ultimo september 2020 ikke mottatt tilstrekkelig datagrunnlag fra Bymiljøpakkens sekretariatet, Statens Vegvesen (SVV) og Rogaland fylkeskommune (RFK) til å vurdere dette, og punktet knyttet til økonomisk status ble besluttet utsatt av sekretariatet i september 2020.

I denne rapporten redegjør PwC for oppdraget med å vurdere hvilken økonomisk betydning overføringen av prosjektene fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken har hatt på Bymiljøpakken. Bymiljøpakken overtok gjenværende økonomiske forpliktelser knyttet til igangsatte prosjekter i Nord-Jærenpakken 1. juli 2017, i forbindelse med at Nord-Jærenpakken skulle avvikles. Nord-Jærenpakken ble vedtatt i 1991, og et stort utvalg fastsatte vegprosjekter er blitt gjennomført i pakken. Prosjektene er delvis finansiert med bompenger. Bompengeneinnkreving startet 20. april 2001 og ble avsluttet 30. september 2018. SVV var frem til 1. januar 2020 gjennomførende part med oversikt og løpende ansvar for gjennomføring av prosjekter både for riksveger og fylkesveger. RFK overtok ansvaret for gjennomføring av fylkesvegprosjekter fra 1. januar 2020.

SVV rapporterte i mars 2017, kort tid forut for at Bymiljøpakken skulle overta forpliktelsene knyttet til Nord-Jærenpakken, at Nord-Jærenpakken skulle bidra med et likviditetsoverskudd på 879 MNOK inn i Bymiljøpakken etter at prosjektforkpliktelsene til Nord-Jærenpakken pakken var gjennomført.

Dette har vist seg å være feil. RFK har i et notat til styringsgruppen for Bymiljøpakken i april 2020 beregnet at prosjektene overtatt fra Nord-Jærenpakken ved årslutt 2019 skal ha bidratt med et underskudd i Bymiljøpakken på totalt 356 MNOK. I tillegg var det budsjettert kostnader for 2020 på 109 MNOK, slik at et antatt samlet underskudd var beregnet til over 465 MNOK.

PwC har i denne rapporten foretatt en selvstendig beregning av den økonomiske statusen basert på mottatt datagrunnlag og informasjon fra Bymiljøpakkens sekretariat, Rogaland Fylkeskommune og SVV.

2.2 PwCs mandat

Den 4. juni 2020 ble PwC engasjert til å gjennomføre en ekstern gjennomgang av overføringen av bompengepakken for Nord-Jæren til Bymiljøpakken.

Styringsgruppen for Bymiljøpakken vedtok i sak 22/2020 (28. april 2020) å gjennomføre *“en ekstern gjennomgang av overgangen fra Nord-Jærenpakka/Jærenpakke 1 (heretter omtalt som Nord-Jærenpakka) til Bymiljøpakken, herunder delprosjektet fylkesvei 505 Skjæveland – Foss-Eikeland.”*

Rogaland Revisjon har utarbeidet prosjektmandat *“Bymiljøpakken, Styringsgruppen for Bymiljøpakken, 2020”*, datert 12. mai 2020.

Nevnte prosjektmandat angir at prosjektets hensikt er å “*evaluere utvalgte omstendigheter ved Nord-Jærenpakka og overdragelsen av denne til Bymiljøpakken, samt bidra til å danne et grunnlag for organisatorisk læring.*” Av mandatets punkter er det kun punkt 1, økonomisk status som behandles i denne rapporten:

- Hva var/er den økonomiske statusen for Bymiljøpakkens forpliktelser knyttet til den tidligere Nord-Jærenpakken?
 - Fra Bymiljøpakken overtok alle forpliktelsene til Nord-Jærenpakken til våren 2020.
 - Analyser og vurderinger som lå til grunn for prognosene både på kostnadssiden og på inntektssiden.

Øvrige punkter i mandatet ble behandlet i PwC sin rapport av 30. september 2020.

De viktigste aktørene for prosjektet er RFK, SVV, styringsgruppene for Nord-Jærenpakka og Bymiljøpakken og styringsgruppenes sekretariater.

PwC har i forbindelse med undersøkelsen hatt løpende kontakt og samarbeid med RFK, SVV og sekretariatet i Bymiljøpakken for å fremskaffe informasjon.

2.3 PwCs team

Ansvarlig partner for oppdraget og saksansvarlig advokat er Gunnar Holm Ringen. Teamet har ellers bestått av Linn Tea Kjærås (prosjektleder), Louise Eberhard-Gran og Stig Rune Johnsen.

PwC har vurdert egen habilitet med utgangspunkt i oppdragsgivers beskrivelse av oppdraget.

2.4 Metodisk tilnærming

PwC har etterspurt relevant dokumentasjon i forbindelse med vår undersøkelse. Oversendt dokumentasjon har til dels vært mangelfull, og det har vært utfordrende å få tilgang på relevant informasjon med fullstendig datagrunnlag. PwC har gjennomført møter med sekretariatet, SVV og RFK i den sammenheng.

PwC har, i tillegg til dokumentasjonen beskrevet i PwCs rapport 30. september 2020, blant annet fått oversendt:

- regnskap og regnskapsrapporter fra SVV fra 2003 - 31. august 2020
- regnskapsrapporter fra RFK fra 10. desember 2019 - 31. august 2020
- Transportplan for Nord-Jæren 1998-2015, statusrapport for perioden 1998 – 2007 fra januar 2008
- oversikt fra SVV over fakturaer fra SVV til Nord-Jæren Bompengeselskap AS i perioden 2000-2002

2.5 Forbehold

Informasjon som er gjengitt i denne rapporten bygger utelukkende på den dokumentasjonen vi har fått tilgang til og informasjon fra intervjuer med ansatte og møter med sekretariatet, SVV og RFK. Som ledd i undersøkelsen har vi foretatt normal avstemming og prøving av påliteligheten i informasjonen. Utover dette tar PwC ikke ansvar for feil i rapporten som skyldes feil i grunnlagsmaterialet som er mottatt, eller manglende fullstendighet i den dokumentasjonen som har blitt oversendt til oss. Det bemerkes særskilt at deler av dokumentasjonen har manglet eller vært mangelfull, og at PwC har måttet bruke skjønn ved sine vurderinger. Særlig gjelder dette for de punkter der det er påpekt usikkerhet knyttet til våre vurderinger:

- hvilke prosjekter som var del av Nord-Jærenpakken før 1. juli 2017

- manglende regnskapsdata og mangelfullt datagrunnlaget for beregning av kostnader påløpt i 1998-2002
- beregning av kostnader i ikke avsluttede riksvegprosjekter, idet SVV benytter kontantprinsippet i regnskapsføringen¹
- hvilke prosjekter som ble overført som forpliktelser fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken i juli 2017

Videre er prognosene for fremtidige kostnader i ikke avsluttede prosjekter usikre, blant annet på grunn av uavklarte krav og rettslige prosesser. For øvrig vises til de forbehold som fremkommer i rapporten.

Det er også grunn til å understreke at denne rapporten gir uttrykk for vårt syn på saken, basert på våre undersøkelser, informasjonsinnhenting og vurdering, begrenset til det mandat vi har fått. Den inneholder heller ikke juridiske vurderinger av fremstilt faktum.

¹ I tråd med Reglement for økonomistyring i staten/ Instruks for økonomistyring for Statens Vegvesen

3. Økonomisk status

3.1 Innledning

PwC er blitt bedt om å redegjøre for den økonomiske statusen for Bymiljøpakkens forpliktelser knyttet til den tidligere Nord-Jærenpakken fra Bymiljøpakken overtok alle forpliktelser 1. juli 2017, samt redegjøre for analyser og vurderinger som lå til grunn for prognosene både på kostnadssiden og på inntektssiden.

Det fremgår av saksdokumentene til sak 11/17 i styringsgruppen i Nord-Jærenpakken at *“Det er forventet at forutsatte bompengebidrag til igangsatte prosjekter blir finansierte innenfor dagens bompengeordning. Dersom kostnadene øker, er det forutsatt at evt. merbehov blir finansiert innenfor Bypakke Nord-Jæren [Bymiljøpakken]. Tilsvarende skal eventuelle overskytende midler overføres til Bypakke Nord-Jæren [Bymiljøpakken].”* De totale kostnadene knyttet til prosjektene i Nord-Jærenpakken vil derfor direkte påvirke økonomien i Bymiljøpakken.

I PwCs rapport av 30. september 2020 fremgår det at en oversikt kalt *“Avsluttende regnskap”*² var den eneste økonomiske oversikten med historiske kostnader som PwC har mottatt for Nord-Jærenpakken samlet. Det avsluttende regnskapet oppga kostnadene t.o.m. 30. juni 2017. Det ble i rapporten påpekt at dokumentet ikke opplyser status hva gjelder fremdrift og kostnader i forhold til prognosen for de enkelte prosjekter, og at dokumentet således ikke ga tilstrekkelig informasjon og dermed heller ikke kunne fungere som et tilstrekkelig styringsverktøy.

Våre undersøkelser viser at det avsluttende regnskapet per 1. juli 2017 fra SVV heller ikke har tatt med alle prosjektene i Nord-Jærenpakken, og dermed ikke viser det fulle bildet. Særlig vil bompengeinntektene forut for 1. juli 2017 avgjøre om Bymiljøpakken den 1. juli 2017 overtok et overskudd eller underskudd fra Nord-Jærenpakken.

PwC har derfor først beregnet status i Nord-Jærenpakken per 1. juli 2017, før vi har beregnet hvilke kostnader som er påløpt i de overførte prosjektene etter overføringen 1. juli 2017 og i hvilke grad disse er dekket av bompengeinntektene i Nord-Jærenpakken eller andre finansieringskilder.

Arbeidet med å beregne den økonomiske statusen har vært utfordrende. Særlige problemstillinger behandles fortløpende i fremstillingen nedenfor. En sentral utfordring har vært at det knytter seg usikkerhet til hvilke prosjekter som har inngått i Nord-Jærenpakken, og også hvilke prosjekter som ble overført til Bymiljøpakken fra Nord-Jærenpakken. Det siste behandles særskilt i kap. 3.3.1.

3.2 Økonomisk status i Nord-Jærenpakken per 1. juli 2017

3.2.1 Innledning

PwC har mottatt regnskapsdokumentasjon fra både SVV og RFK for å kunne sammenstille et regnskap som viser økonomisk status per 1. juli 2017. Den mottatte dokumentasjonen er ufullstendig, og det er benyttet ulike regnskapsprinsipper i den oversendte dokumentasjonen.

For det første har SVV ikke noen fullstendig regnskapsdata før 2003³. Regnskapssystemet som SVV benytter i dag ble implementert i 2003, og PwC mangler derfor fullstendig data over prosjekter i Nord-Jærenpakken før 1. januar 2003. PwC har benyttet informasjon fra andre kilder, herunder presentasjon av “Transportplan for

² “Avsluttende regnskap” ble presentert i styringsgruppen for Nord-Jærenpakken 17. desember 2017, og er utarbeidet av SVV

³ Ifølge SVV er dette heller ikke noe krav, jf. reglement for økonomistyring i staten, kapittel 4.4.9.2 .

Nord-Jæren” fra 2008 og fakturaer fra SVV sendt til Nord-Jæren Bompengeselskap A/S, for å beregne påløpte kostnader i perioden 1998-2002. PwC tar derfor forbehold om at sammenstillingen av kostnader før 2003 trolig er ufullstendig.

For det andre er data knyttet til fylkesvegsprosjektene regnskapsført etter et anordningsprinsipp,⁴ mens SVV har brukt kontantprinsippet for riksvegsprosjektene.⁵ I ikke avsluttede riksvegsprosjekter kan det derfor være påløpt mer kostnader enn det som er bokført.

3.2.2. Kostnader i prosjektene fra 1998-2002

Som nevnt inneholder regnskapssystemet til SVV kun tall fra 1. januar 2003. Regnskapsinformasjon forut for 2003 er derfor hentet fra andre kilder, herunder:

- “Transportplan for Nord-Jæren 1998-2015, statusrapport for perioden 1998 – 2007”, fra januar 2008 (heretter omtalt som “Transportplanen”).
- Oversikt fra SVV over fakturaer fra SVV til Nord-Jæren Bompengeselskap AS i perioden 2000-2002.

I PwCs sammenstilling av kostnader har vi benyttet begge dokumenter for å beregne kostnader for perioden 1998-2002.

Ifølge Transportplanen skal det være påløpt 760 250 TNOK i perioden 1998-2002:

(Beløp i 1000 kr)	1998-2001:	2002:	SUM
Prosjekter	501 200	8 100	509 300
Kollektivtiltak	64 700	32 450	97 150
Gang- og sykkelveger	51 400	7 100	58 500
Miljøtiltak	44 500	17 000	61 500
Trafikksikkerhetstiltak		33 800	33 800
Total	661 800	98 450	760 250

PwC har identifisert flere kostnader inntatt i tabellen over som ikke var med i det avsluttende regnskapet som ble presentert for styringsgruppen 19. desember 2017. Det avsluttende regnskapet inkluderte ikke:

- flere prosjekter - 126 100 TNOK
- miljøtiltak - 61 500 TNOK
- trafikksikkerhetstiltak - 33 800 TNOK

Totalt utgjør dette 221 400 TNOK fra perioden 1998-2002 som ikke ble presentert for styringsgruppen i 2017. PwC er ikke kjent med årsaken til at disse postene ikke var tatt med i det avsluttende regnskapet.

Det var kun “Kollektivtiltak”, “Gang- og sykkelveger” og de fire største prosjektene fra perioden 1998-2002 som ble presentert⁶. Ifølge Transportplanen utgjør de fire største prosjektene totalt 383 200 TNOK:

⁴ I tråd med kommuneloven

⁵ I tråd med Reglement for økonomistyring i staten/ Instruks for økonomistyring for Statens Vegvesen

⁶ Oppgitte beløp avviker noe for Kollektivtiltak og Gang- og sykkelveger mellom avsluttende regnskap fra 2017 og Transportplanen, da disse var hhv. 5,25 MNOK høyere og 5 MNOK lavere i avsluttende regnskap.

Prosjekt	Type tiltak	Beløp (i 1000 kr)	Finansieringskilde				
			Stat	Fylke	Kommune	Bom- penger	Tilskudd
Forus-Stangeland	Utvidelse, fire felt	65 700	X				
Solasplittkrysset	Nytt kryss	33 500	X				
Storhaugtunnelen	Ny tunnel + veg	130 000	X	X	X		
Hove-Vatnekrossen	Ny riksveg	154 000	X		X		
Total		383 200					

PwC kan ikke se at Rv 409 Sømmevågen, Rv 44 Kåsen og flere bomstasjonprosjekter (totalt 126 100 TNOK), var inkludert i det avsluttende regnskapet i 2017.

PwC tar forbehold om at det kan være kostnader før 1998 som ikke er med i vår sammenstilling, da det understrekes i Transportplanen at kostnader påløpt før 1998 ikke er oppgitt:

“Handlingsplan for Transportplan for Nord-Jæren omfattet i utgangspunktet perioden 1998-2007 (handlingsplanen omfatter i tillegg to prosjekter som ble startet opp i 1997: E39 Utvidelse fire felt Forus-Stangeland og Rv 44 Kollektivfelt Kongsgata Hillevåg).

[...]

Det understrekes at de oppførte kostnadstallene i flere tilfeller ikke angir totalkostnader (kostnader påløpt før 1998 er ikke med).”

I Transportplanen er det kun rapportert samlede tall per prosjekt, og ikke finansieringskilde. SVV har i den anledning forsøkt å lage en oversikt over kostnader som er finansiert av bompenginntekter basert på fakturaer som er sendt fra SVV til Nord-Jæren Bompengeselskap AS (tall oppgitt i MNOK):

Prosjektnamn	2000			2001				2002				
	Okt.	Des.	Sum	April/Juli	Aug.	Des.	Sum	April	Aug.	Nov.	Des.	Sum
Etablering av bompengering				23,5		12,77	36,27	3				
Rv 44 Stangeland - Skjæveland (planlegging og grunnnerv/erstatning)				1,5	2,2	1,6	5,3	6				
Rv44 Omkjøringsveg Kleppe, planlegging					0,8	0,2	1					
Prosjektstillinger i Stavanger og Sandnes kommuner							0	1				
Turveg Hålandsvannet i Randaberg kommune							0				2	
Rv 504 Sømmevågen						2,5	2,5					
Fv 314 Gamleveien, rundkjøring						0,5	0,5					
Rv 44 Kleppe, kryssutbedring						4,23	4,23					
Ekstra elektroniske brikker (20000 stk)						4,2	4,2					
"Bompengesystem"	15	10,3	25,3	25			25					
Sum	15	10,3	25,3	50	3	26	79	10	11	19,65	2	42,65

Bilde: Oversikt fra SVV over fakturaer fra SVV sendt til Nord-Jæren Bompengeselskap A/S i perioden 2000-2002.

Det er funnet fakturaer for perioden 2000-2002, men ikke for 1998 og 1999.⁷ Disse fakturabeløpene er ikke regskapsført i dagens regnskapssystem, men er funnet i SVVs elektroniske arkivsystem ("Sveis") eller som fysiske dokumenter. PwC tar dermed forbehold om at oversikten fra SVV over rekvirerte bompenger ikke er fullstendig, men den viser at minimum 146 950 TNOK er blitt finansiert av bompenger i perioden 1998-2002.

⁷ Nord Jæren Bompengeselskap AS ble stiftet 22. november 1999.

Resterende beløp 613 300 TNOK (760 250 - 146 950) er ifølge Transportplanen finansiert gjennom en kombinasjon av statsmidler, fylkesmidler, kommunale midler, tilskudd og bompenger, uten at tall er spesifisert.

3.2.3 Kostnader i prosjektene fra 2003 - 30. juni 2017

Informasjon om påløpte kostnader i perioden fra 1. januar 2003 til 30. juni 2017 er hentet fra regnskapssystemet til SVV.

Ifølge regnskapsdata fra SVV er det totalt påløpt 7 517 207 TNOK i kostnader, fordelt på 148 ulike prosjektkoder, i perioden. Se vedlegg 1 til rapport for spesifisering av disse.

PwC tar imidlertid forbehold om at det kan være påløpt mer kostnader enn det som er bokført for ikke-avsluttede riksvegprosjekter⁸, da SVV regnskapsfører disse etter et kontantprinsipp. SVV har imidlertid bokført alle fylkesvegprosjekter etter et anordningsprinsipp⁹ i perioden 1. januar 2010 til 30. juni 2017.

I mottatt regnskapsdata fra SVV er det videre en blanding av prosjekter som tilhører både Nord-Jærenpakken og Bymiljøpakken. PwC har fått bistand fra Bymiljøpakkens sekretariat til å kartlegge hvilke prosjekter som tilhører henholdsvis Nord-Jærenpakken og Bymiljøpakken.

Sekretariatet har imidlertid oppgitt at det knytter seg usikkerhet til en del mindre prosjekter. Disse utgjør totalt 584 750 TNOK i perioden 1. januar 2003 - 30. juni 2017. Sekretariatet oppgir at dette er "sekkeposter" og/eller prosjekter hvor det er "forbrukt penger over svært mange år" (små summer), sannsynligvis planleggingskostnader. Sekretariatet har foreslått at PwC forutsetter at alt av påløpte kostnader på disse prosjektene før 1. juli 2017 hører inn under Nord-Jærenpakken, og alt etter 1. juli 2017 hører inn under Bymiljøpakken. Vi har således i våre beregninger forutsatt at 584 750 TNOK er kostnader som er påløpt for Nord-Jærenpakken. Vi tar samtidig forbehold om at dette ikke nødvendigvis er korrekt for hele beløpet. Prosjektene er allokert på følgende regnskapslinjer:

- Planlegging og grunnnerv
- Trafikksikkerhetstiltak
- Øvrige kollektivtiltak
- Andre prosjekter

3.2.4 Totale kostnader fra 1998 - 30. juni 2017

Basert på regnskapsdokumentasjon som er presentert i kapittel 3.2.2 og 3.2.3 har PwC kommet frem til at det totalt er påløpt 8 277 457 TNOK i kostnader for prosjekter i Nord-Jærenpakken i perioden 1998 til og med 30. juni 2017:

Prosjekt:	Bom	For-skudd	Fylke	Stat	Til-skudd	Ukjent	SUM (i 1000 kr)
Utgifter 1998-2002:							
Transportplan: Prosjekter og tiltak, 1998-2001	104 300					557 500	661 800
Transportplan: Prosjekter og tiltak, 2002	42 650					55 800	98 450
SUM 1998-2002	146 950					613 300	760 250

⁸ I tråd med Reglement for økonomistyring i staten/ Instruks for økonomistyring for Statens Vegvesen

⁹ I tråd med kommuneloven

Utgifter 2003 - 30. juni 2017:							
Rv. 44 Stangeland-Skjæveland, motorvei med rundkjøringer. 2010.	415 500			15 025			430 525
Fv. 44 Omkjøringsveg Kleppekrossen. 2007.	241 200		614	-547	7 000		248 268
E39 Stangeland-Sandved. 2010.		151 000		128 792			279 792
Rv. 509 Solasplitten. 2012.	464 750			205 518	86 300		756 568
Fv. 505 Ny Foss Eikeland bru. 2011.	15 000	4 000	37 820	2 443			59 263
E39 Tjensvollkrysset. 2010.				131 529			131 529
Bussvei Fv. 44 Haugåsveien - Skjæringen (bussvei). 2011.	187 074		19 876	4 565			211 515
Bussvei Fv. 44 Skjæringen - Breidablikkveien. 2013.	151 560		45 811	80			197 451
Bussvei Kollektivgate Forus (kollektivbru over E39). 2013.	48 200		94 324	5 000			147 525
Bussvei Fv. 376 Kollektivtrasé Jåsund. 2013.			53 275	-0			53 275
Bussvei Fv. 44 Forussletta (Gamle Stokkavei - Hans- og Grete stien). 2015.	150 298		23 736				174 034
Bussvei Fv. 44 Breidablikkveien - Stasjonsveien (Vaulen)	19 911		114 947				134 858
Bussvei fv. 44 Diagonalen - Hans og Gretestien							
Bussvei fv. 350 Foruskanalen							
Bussvei fv. 44 Stasjonsveien - Gausel							
Bygging av bomstasjonene i Bypakken							
E39 Eiganestunnelen. 2019. Pågår	1 148 000			754 286			1 902 286
E39 Hove-Sandved. 2017. Pågår	367 300		0	236 580			603 880
Rv. 509 Sømmevågen. 2017. Pågår	562 464			106 845			669 309
Fv. 505 Skjæveland-Foss Eikeland. Pågår	75 050		20 528	1 791			97 369
Diverse G/S-veger. 2003-30.06.2017	322 967		126 026	24 789	2 000		475 782
Øvrige kollektivtiltak. 2003-30.06.2017	116 916		2 704	52 838			172 458
Trafikksikkerhetstiltak. 2003-30.06.2017	42 193		33 453	49 755	11 796		137 197
Planlegging og grunnerverv. 2003-30.06.2017	130 889		95 051	27 958			253 899
Andre prosjekt. 2003-30.06.2017	218 118	6 000	71 887	54 674	29 747		380 425
SUM 2003 - 30. juni 2017	4 677 390	161 000	740 054	1 801 921	136 843		7 517 207
Total 1998- 30. juni 2017	4 824 340	161 000	740 054	1 801 921	136 843	613 300	8 277 457

3.2.5 Våre funn sammenholdt med avsluttende regnskap

Som nevnt ble det 19. desember 2017 i møte i styringsgruppen for Nord-Jærenpakken presentert og gjennomgått et “avsluttende regnskap” for Nord-Jærenpakken, som oppga å inneholde totale kostnader (“forbruk”) for alle prosjekter per 30. juni 2017, fordelt på bompenger, statsmidler, fylkesmidler forskudd og tilskudd.

		Forbruk fra 1998 til 30.06.2017 i millioner kr. (Oppjustert til 2017 kroner)						
Prosjektnavn	Prosjektnr./kommentar	Statsmidler	Fylkesmidler	Bompenger	Forskudd	Tilskudd		Totalt
Rv. 44 Stangeland-Skjæveland, motorvei med rundkjøringer. 2010.	300047	16,9	0,0	519,1				536,0
Fv. 44 Omkjøringsveg Kleppekrossen. 2007.	300049	-0,8	0,8	331,1	0,0	9,6		340,8
E39 Stangeland-Sandved. 2010.	302149	156,9	0,0	0,0	184,0	0,0		340,9
Rv. 509 Solasplitten. 2012.	300041, 304632, 305405	229,5	0,0	520,2	0,0	96,6		846,3
Fv. 505 Ny Foss Eikeland bru. 2011.	302466	2,8	43,5	17,3	0,0	0,0		63,6
E39 Tjensvollkrysset. 2010.	301564	160,2	0,0	0,0	0,0	0,0		160,2
Fv. 427 Storhaugtunnelen. 2001.	Jf. statusr. for TP NJ 98-11	112,5	56,3	0,0	0,0	56,3		225,1
E39 Solasplittkrysset. 2001.	Jf. statusr. for TP NJ 98-11	58,0	0,0	0,0	0,0	0,0		58,0
Rv. 13 Hove-Vatnekrossen. 2000.	Jf. statusr. for TP NJ 98-11	256,2	0,0	0,0	18,7	0,0		274,9
E39 Forus Stangeland. 1998.	Jf. statusr. for TP NJ 98-11	126,6	0,0	0,0	0,0	0,0		126,6
Fv. 44 Bussvei strekninger (spesifiseres per strekning). 2010-2018.								
Bussvei Fv. 44 Haugåsveien - Skjæringen (bussvei). 2011.	301939	5,5	23,9	224,6	0,0	0,0		254,0
Bussvei Fv. 44 Skjæringen - Breidablikkveien. 2013.	302467	0,0	50,6	167,3	0,0	0,0		217,9
Bussvei Kollektivgate Forus (kollektivbru over E39). 2013.	301914	5,0	102,6	52,4	0,0	0,0		160,0
Bussvei Fv. 376 Kollektivtrasé Jåsund. 2013.	303507	0,0	59,0	0,0	0,0	0,0		59,0
Bussvei Fv. 44 Forusletta (Gamle Stokkavei - Hans- og Grete stien). 2015.	303666	0,0	25,1	159,0	0,0	0,0		184,1
Bussvei Fv. 44 Breidablikkveien - Stasjonsveien (Vaulen). Pågår	304401	0,0	28,5	20,2	0,0	90,3		139,0
Bussvei Fv. 44 Diagonalen - Hans og Gretestien	305044		0,6	0,5				1,1
Bussvei Fv. 350 Foruskanalen	305937		0,0	0,0				0,0
Bussvei Fv. 44 Stasjonsveien - Gausel	306052		0,1	0,0				0,1
Bygging av bomstasjonene i Bypakken	305924		1,0	0,0				1,0
E39 Eiganestunnelen. 2019. Pågår	301518	754,3	0,0	1 148,0	0,0	0,0		1 902,3
E39 Hove-Sandved. 2017. Pågår	303823, 303958	236,5		367,3				603,8
Rv. 509 Sammevågen. 2017. Pågår	303956	111,5		554,5				666,0
Fv. 505 Skjæveland-Foss Eikeland. Pågår	304746		14,0	73,8				87,8
Diverse G/S-veger. 1998-2016		201,1	73,6	341,5				616,2
Øvrige kollektivtiltak.		301,4	6,4	213,6				521,4
Trafikkstyringstiltak.		0,0	0,0	0,0				0,0
Planlegging og grunnnerv. (Kun forbruk av bomp. vises)				220,4				220,4
Totalt		2 734,2	485,9	4 930,8	202,7	252,8		8 606,5

Ifølge det avsluttende regnskapet var det per 30. juni 2017 forbrukt 8 606 489 TNOK. Påløpte kostnader var oppjustert til 2017-kroner i det avsluttende regnskapet.

PwC har indeksert vår oversikt som er gjengitt i kapittel 3.2.4 ovenfor til 2017-kroner for å kunne sammenligne dette mot det som det avsluttende regnskapet som ble presentert for styringsgruppen i 2017. PwC kommer frem til at det totalt er påløpt 9 990 766 TNOK i perioden 1998 - 30. juni 2017 (i 2017-kroner):

Prosjekt:	Bom	For-skudd	Fylke	Stat	Til-skudd	Ukjent	SUM (i 1000 kr)	Lagt frem i 2017	Avvik
Utgifter 1998-2002:									
Transportplan: Prosjekter og tiltak, 1998-2001	190 864					1 020 200	1 211 064	887 371	323 693
Transportplan: Prosjekter og tiltak, 2002	70 095					91 707	161 802	75 884	85 918
SUM 1998-2002	260 959					1 111 907	1 372 866	963 255	409 611
Utgifter 2003 - 30. juni 2017:									
Rv. 44 Stangeland-Skjæveland, motorvei med rundkjøringer. 2010.	586 753			19 310			606 063	535 975	70 089
Fv. 44 Omkjøringsveg Kleppekrossen. 2007.	335 442		730	-891	9 704		344 985	340 813	4 171
E39 Stangeland-Sandved. 2010.		189 004		160 894			349 897	340 935	8 962

Rv. 509 Solasplitten. 2012.	552 469			221 185	99 350		873 005	846 321	26 683
Fv. 505 Ny Foss Eikeland bru. 2011.	17 428	5 079	46 716	3 048			72 271	63 560	8 711
E39 Tjensvollkrysset. 2010.				167 367			167 367	160 232	7 135
Bussvei Fv. 44 Haugåsveien - Skjæringen (bussvei). 2011.	226 217		23 623	6 753			256 594	254 000	2 594
Bussvei Fv. 44 Skjæringen - Breidablikkveien. 2013.	168 650		51 432	102			220 184	217 900	2 284
Bussvei Kollektivgate Forus (kollektivbru over E39). 2013.	53 432		107 469	5 904			166 804	160 004	6 800
Bussvei Fv. 376 Kollektivtrasé Jåsund. 2013.			59 548	-0			59 548	59 000	548
Bussvei Fv. 44 Forussletta (Gamle Stokkavei - Hans- og Grete stien). 2015.	160 409		25 480				185 889	184 100	1 789
Bussvei Fv. 44 Breidablikkveien - Stasjonsveien (Vaulen)	20 423		119 767				140 190	139 000	1 190
Bussvei fv. 44 Diagonalen - Hans og Gretestien								1 100	-1 100
Bussvei fv. 44 Stasjonsveien - Gausel								100	-100
Bygging av bomstasjonene i Bypakken								1 000	-1 000
E39 Eiganestunnelen. 2019. Pågår	1 209 769			799 309			2 009 078	1 902 300	106 777
E39 Hove-Sandved. 2017. Pågår	382 836		0	246 052			628 888	603 800	25 088
Rv. 509 Sømmevågen. 2017. Pågår	590 102			112 719			702 821	666 000	36 821
Fv. 505 Skjæveland-Foss Eikeland. Pågår	77 260		21 140	2 295			100 695	87 800	12 895
Diverse G/S-veger. 2003-30.06.2017	369 805		140 833	37 936	2 324		550 898	519 440	31 458
Øvrige kollektivtiltak. 2003-30.06.2017	149 724		3 319	73 494			226 537	339 420	-112 882
Trafikksikkerhetstiltak. 2003-30.06.2017	60 302		37 652	69 070	18 389		185 413		185 413
Planlegging og grunnnerv. 2003-30.06.2017	159 030		100 721	38 059			297 810	220 433	77 377
Andre prosjekt. 2003-30.06.2017	265 606	9 936	78 973	79 291	39 156		472 962		472 962
SUM 2003 - 30. juni 2017	5 385 657	204 018	817 403	2 041 898	168 923		8 617 900	7 643 234	974 666
Total 1998- 30. juni 2017	5 646 616	204 018	817 403	2 041 898	168 923	1 111 907	9 990 766	8 606 489	1 384 277

Differansen mellom det som ble presentert i desember 2017 og våre beregninger er på 1 384 277 TNOK (2017-kroner). Prosjektene hadde dermed faktisk pådratt langt større kostnader per 1. juli 2017 enn det som ble presentert fra SVV for styringsgruppen.

Fra vår avstemning ser man at de største avvikene for enkeltstående prosjekter er "E39 Eiganestunnelen" (avvik på 106 777 TNOK) og "Rv. 44 Stangeland-Skjæveland motorvei med rundkjøringer" (avvik på 70 089 TNOK). Disse kostnadene ble ikke medtatt i det avsluttende regnskapet i desember 2017.

Videre er det store avvik når det kommer til prosjektkostnader under følgende regnskapslinjer:

- "Andre prosjekt. 2003-30.06.2017" (472 962 TNOK i avvik)
- "Trafikksikkerhetstiltak. 2003-30.06.2017" (185 413 TNOK i avvik)
- "Planlegging og grunnnerv. 2003-30.06.2017" (77 377 TNOK i avvik)

Disse tre regnskapslinjene består av mange mindre prosjekter, hvor ikke alle ble medtatt i regnskapet som ble presentert i 2017.

Som nevnt under kapittel 3.2.2 er det også flere kostnader fra perioden 1998-2002 som ikke var med i det avsluttende regnskapet som ble presentert for styringsgruppen. Det avsluttende regnskapet inkluderte blant annet ikke:

- flere prosjekter - 229 247 TNOK (126 100 TNOK i løpende kroner)
- miljøtiltak - 109 372 (61 500 TNOK i løpende kroner)
- trafikksikkerhetstiltak - 55 550 TNOK (33 800 TNOK i løpende kroner)

Totalt var det 409 611 TNOK (i 2017-kroner) fra perioden 1998-2002 som ikke ble presentert for styringsgruppen i 2017.

3.2.6 Inntekter i Nord-Jærenpakken per 1. juli 2017

Det fremgår av tabellen i kapittel 3.2.4 hvordan kostnadene i prosjektene er blitt finansiert. Kostnadene er hovedsakelig finansiert ved fylkesmidler, statlige midler og bompenginntekter.

Ved vurderingen av den økonomiske statusen per 1. juli 2017 er det særlig bompenginntektene som vil være avgjørende. Bompenginntektene forut for 1. juli 2017 må overstige kostnadene som er finansiert ved bompenginntekter for at Nord-Jærenpakken skal ha hatt et overskudd per 1. juli 2017.

Bompenginnskrevningen ble startet i 2001 av Nord-Jæren Bompengeselskap AS. Bompenginntektene i perioden 2001 til 1. juli 2017 er basert på opplysningene i årsrapportene fra Nord-Jæren Bompengeselskap AS. I notene til årsregnskapene fremgår bompengeselskapets beregning av de bompenginntekter som skal gå til veiformål under "Tilført/mellomregning Statens Vegvesen". Bompenginntektene i 2017 er for enkelhets skyld beregnet til å være halvparten av inntekten det året (6/12).

År	Bompengeinntekt (løpende kroner)	År	Bompengeinntekt (løpende kroner)
2000	0	2009	262 773
2001	27 324	2010	380 275
2002	51 199	2011	406 458
2003	51 945	2012	510 528
2004	52 947	2013	581 017
2005	169 659	2014	579 826
2006	193 312	2015	538 762
2007	203 326	2016	520 931
2008	188 125	2017 (t.o.m. 30.06.17)	256 574
Total	4 974 981		

Basert på årsregnskapene var de totale bompengeinntektene 4 974 981 TNOK i perioden fra 2001 til 1. juli 2017.

3.2.7 Status per 1. juli 2017 for Nord-Jærenpakken

Som nevnt over er det først og fremst bompengeinntektene som påvirker den økonomiske statusen i pakken per 1. juli 2017. Bompengeinntektene forut for 1. juli 2017 må overstige kostnadene som er finansiert ved bompengeinntekter for at Nord-Jærenpakken skal ha hatt et overskudd per 1. juli 2017.

De totale bompengeinntektene i perioden var 4 974 981 TNOK, mens kostnader finansiert av bompengeinntekter i prosjektene forut for 1. juli 2017 er beregnet til å være 4 824 340 TNOK.

Perioden 1998 til 1. juli 2017	MNOK
Bompengeinntekter	4 974 981
Kostnader finansiert av bompengeinntekter	- 4 824 340
Total	150 641

Det betyr at Nord-Jærenpakken per 1. juli 2017 hadde et overskudd på 150 641 TNOK.

3.3 Kostnader i prosjekter overført fra Nord-Jærenpakken

3.3.1 Overførte prosjekter

Det har vært en utfordring å identifisere *hvilke* prosjekter som ble overført til Bymiljøpakken fra Nord-Jærenpakken.

Det fremgår av mandatet til PwC at prosjektet skulle *“ha fokus på status, rapportering og oppfølging av de forpliktelsene Bymiljøpakken overtok fra Nord-Jærenpakken i 2018, herunder det sentrale delprosjektet Fv. 505 Skjæveland – Foss-Eikeland”*. Det fremgår videre av mandatet at *“I mars 2018 (sak 12/2018) ble alle forpliktelsene til Nord-Jærenpakka overført til Bymiljøpakken. Dette gjaldt fylkesvei 505 Skjæveland – Foss-Eikeland og tre gang- og sykkelvegprosjekter.”*

På bakgrunn av opplysningene i mandatet, synes det kun å ha blitt overført fire prosjekter til Bymiljøpakken. De fire prosjektene fremgår av notat fra RFK *“Orientering om Nord-Jærenpakken”* presentert i styringsgruppen i april 2020:

- Fv. 505 Skjæveland – Foss-Eikeland
- Fv. 316 Noredalen
- Fv. 333 Espelandveien
- Fv. 379 Vigdelvegen og fv. 380 Ølbergvegen

De tre siste prosjektene var, ifølge notat fra RFK *“AVSLUTNING, NORD-JÆRENPAKKEN”* datert 20. februar 2018, ikke påbegynte gang- og sykkelvegprosjekter som ble ansett som forpliktelser i Bymiljøpakken. Beregnet totalkostnad for disse tre prosjektene var 154 MNOK 2017-kroner.

Dokumentasjon som PwC har innhentet som ledd i vår undersøkelse tilsier at langt flere prosjekter ble overført fra Nord-Jærenpakken. Det er også vår vurdering at overføringen skjedde 1. juli 2017 og ikke i 2018 slik det ble opplyst i mandatet.

For det første avviker mandatet med det avsluttende regnskapet for Nord-Jærenpakken som styringsgruppen for Nord-Jærenpakken fikk seg forelagt 19. desember 2017. I det avsluttende regnskapet fremgår at det var fem pågående prosjekter, som var blitt overført til Bymiljøpakken 30. juni samme år. Bare ett av disse ble nevnt i mandatet til PwC. Disse fem prosjektene var:

- Bussvei Fv. 44 Breidablikkveien - Stasjonsveien (Vaulen)
- E39 Eiganestunnelen
- E39 Hove-Sandved
- Rv. 509 Sømmevågen
- Fv. 505 Skjæveland - Foss-Eikeland (*gitt i mandat*)

For det andre er det i årsrapportene til Bymiljøpakken fra 2018 og 2019 inntatt ytterligere fire prosjekter hvor det er påløpt kostnader i den tidligere Nord-Jærenpakken:

- Fv 327 Årsvollveien - Gimravegen
- Fv 382 g/s veg Grannessletta
- Gang og sykkelveg Nordsjøruta
- Fv 510 x Fv 379 g/s veg Vigdelveien

I den mottatte dokumentasjonen var det også flere ulike prosjektkoder som knyttet seg til ovennevnte prosjekter, og som potensielt skulle inkluderes som kostnader for Nord-Jærenpakken.

For å få korrekt oversikt over hvilke prosjekter (med tilhørende prosjektkoder) som ble overført fra Nord-Jærenpakken, har PwC bedt Bymiljøpakkens sekretariatet, SVV og RFK om å gi fullstendige oversikt over dette. Ingen av partene har kunnet gi en sikker oversikt over hvilke prosjekter som faktisk ble overført til Bymiljøpakken. PwC har heller ikke mottatt tidsnær dokumentasjon som gir en fullstendig oversikt over løpende prosjekter.

Basert på mottatt dokumentasjon og informasjon fra partene, har PwC etter beste skjønn vurdert at 28 prosjekter

har blitt overført fra Nord-Jærenpakken. Disse fremgår av tabellen i kapittelet nedenfor. 11 av prosjektene er enten oppgitt i mandat eller avsluttende regnskap fra 2017, mens de resterende 17 prosjektene er oppgitt å være Nord-Jærenpakke-prosjekter av enten RFK eller Bymiljøpakkens sekretariat. Det knytter seg derfor større usikkerhet til om de resterende 17 prosjektene faktisk er Nord-Jærenpakke-prosjekter.

3.3.2 Utgifter i prosjektene fra 1. juli 2017 til 31. august 2020

Informasjon om påløpte kostnader i perioden 1. juli 2017 - 31. august 2020 er hentet fra både regnskapssystemet til SVV og RFK.

SVV regnskapsfører riksvegprosjektene etter kontantprinsippet, hvilket innebærer at kostnadene blir regnskapsført når de betales, og ikke når de påløper. PwC tar derfor forbehold om at det kan være påløpt mer kostnader enn det som er bokført for ikke-avsluttede riksvegprosjekter.¹⁰

SVV har benyttet anordningsprinsippet for fylkesvegprosjekter i perioden 1. januar 2010 til 10. desember 2019. Fra og med 10. desember 2019 tok RFK over regnskapsføringen av fylkesvegprosjektene, mens SVV fortsatte regnskapsføringen av riksvegsprosjektene. Regnskapsdata for fylkesvegprosjektene er derfor innhentet fra RFK for perioden 10. desember 2019 - 31. august 2020. RFK har benyttet et anordningsprinsipp i sin regnskapsføring. Dette innebærer at kostnader bokføres når de er påløpt (ikke på betalingstidspunktet).

PwC har totalt mottatt oversikt over regnskapsførte kostnader fra RFK for 14 fylkesvegprosjekter som ble overført fra Nord-Jærenpakken. PwC har også mottatt regnskapsførte kostnader for prosjekt 300972, 300971 og 301011 for perioden 10. desember 2019 til 31. august 2020, men disse kostnadene er ikke medtatt av PwC da RFK opplyste at dette dreier seg om kostnader som tilhører Bymiljøpakken og dermed ikke ble overført. RFK ble forelagt oversikten over prosjekter gjengitt i tabellen nedenfor og opplyste at det ikke er regnskapsført noen kostnader på øvrige fylkesvegprosjekter i tabellen. PwC forutsetter derfor at disse prosjektene var avsluttet da RFK tok over regnskapsføringen (10. desember 2019).

Som nevnt over har PwC etter beste skjønn vurdert at 28 prosjekter har blitt overført fra Nord-Jærenpakken basert på informasjon fra SVV, RFK og Bymiljøpakkens sekretariatet. Sekretariatet har imidlertid oppgitt at det knytter seg usikkerhet til en del mindre prosjekter, som PwC har valgt å klassifisere som Bymiljøpakke-prosjekter fra og med 1. juli 2017. Kostnadene for disse utgjør totalt 118 146 TNOK i perioden 1. juli 2017 til 30. august 2020. PwC tar derfor forbehold om at det kan foreligge kostnader som vi har allokert til Bymiljøpakken av de 118 146 TNOK som burde vært allokert til Nord-Jærenpakken. Dersom så er tilfelle ville underskuddet for de overførte prosjektene øke. Men samtidig ville Bymiljøpakkens egne forpliktelser blitt redusert med samme beløp.

I PwCs sammenstilling har vi kommet frem til at det totalt har vært 2 844 024 TNOK i påløpte kostnader knyttet til prosjekter som ble overført fra Nord-Jærenpakken i perioden 1. juli 2017 til 31. august 2020, hvorav 1 450 429 TNOK er dekket av bompenginntekter:

Prosjekt-nummer	Prosjektnavn	Bom	Fylke	Stat	MVA komp.	SUM (i 1000kr)
NJP prosjekter gitt i mandat eller avsluttende regnskap fra 2017:						
303958 B11275	E39 Hove-Sandved	20 700		106 940		127 640
301518 B10409	Eiganestunnelen	226 000		1 069 157		1 295 157
307744	Fv 333 Espelandsveien	8 235	971		75	9 280

¹⁰ I tråd med Reglement for økonomistyring i staten/ Instruks for økonomistyring for Statens Vegvesen

304303	Fv 379/380 Vigdelv/Ølbergv	1 620	-404			1 215
304401	Fv 44 Kollektivfelt Vaulen	84 942	6 351		419	91 712
304746	Fv 505 Skjæveland-Foss Eikeland	680 971	126 617		16 755	824 343
304301	Fv316 Noredalsvegen (Lyngnesv/Sporalandsv)	255	-154		12	113
303666	Fv44 Koll.Felt Forussletta (Sandnes Komm.)		453			453
303956	Rv 509 Sømmevågen	52 500		7 620		60 120
302149	Sandved - Stangeland			21 867		21 867
300041	Solasplitten			38		38
SUM NJP prosjekter gitt i mandat eller avsluttende regnskap fra 2017						2 431 938
Andre NJP prosjekter iht. RFK og Bymiljøpakkens sekretariatet:						
300972	Bompengeeng. Rog.Fylkeskommune	2 800	-1 000			1 800
300971	Bompengeeng. Sandnes	5 500	-2 500			3 000
300882	Bompengeeng. Stavanger	6 400	-600			5 800
307501	Brunesveien opsjon	246				246
306375	Fv 261 Ny Rundkj. I X Fv 253 Øksnevadn.	14 000	12 259			26 259
305332	Fv 327 Årsvollveien-Gimraveien	65 507	7 444	-0		72 952
305586	Fv 44/Fv 253 Rundkjøring Øksnevad	22 038	4 925		5	26 968
304537	Fv 480 Sande-Tungevågen G/S-Veg		229			229
305190	Fv. 322 G/S-Veg Asheimv. (Juvelv. - Måkev.)	14 058	-151			13 907
304071	Fv. 329 Bærheimsveien G/S-Veg Og Ny Rundkjøring		-6			-6
305191	Fv. 382 Ny G/S-Veg Grannessletta	61 439	8 702		-19	70 123
305333	Fv. 474 Goaveien X Fv. 474 Kyrkjeveien, Gs-Veg	31 214	3 326			34 540
305192	Fv. 510 X Fv. 379 G/S-Veg Vigdelveien	53 821	12 468	17	-201	66 106
302133	Fv505 Foss Eikeland-Skjæveland (Fv. 44 Jærveien X B	4 338	-2 825	0		1 513
305041	Gang-Og Sykkelveg Nordsjøruta	72 045	-7 761			64 284
301011	Grunnerverv	19 500	-2 190			17 310
301733	Strakstiltak Sykkelveginspeksjoner	2 300	4 756			7 056
SUM andre NJP prosjekter						412 086
Total alle 28 prosjekter		1 450 429	170 910	1 205 639	17 046	2 844 024

3.3.3 Kostnader etter 31. august 2020 og prognoser i ikke-avsluttede prosjekter

Oversikt over pågående prosjekter

Ikke alle prosjektene som er blitt overført fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken er avsluttet. Noen av disse pågår enda.

PwC har mottatt informasjon om påløpte kostnader i fylkesvegprosjekter i perioden 31. august - 31. oktober 2020, samt prognoser/informasjon om fremtidige kostnader for totalt 16 av de 28 prosjektene. Resterende prosjekter har ikke PwC fått noen opplysninger om. PwC vet ikke om de resterende 12 prosjektene er avsluttede prosjekter, og tar derfor forbehold om at det kan foreligge fremtidige kostnader på disse prosjektene som vi ikke er opplyst om. Videre knytter det seg generelt stor usikkerhet til de prognosene som PwC har mottatt, da vi ikke har hatt anledning til å kontrollere grunnlaget for beregningene.

Basert på prognosene fra SVV og RFK har PwC beregnet at fremtidige kostnader for prosjekter som ble overført fra Nord-Jærenpakken totalt utgjør 169 928 TNOK. Den informasjon som PwC har mottatt fra RFK og SVV knyttet til de pågående prosjektene fremgår i tabellen under.

Prosjekt-nummer	Prosjektnavn	Bom	Stat	MVA komp.	SUM (i 1000kr)	Kommentar
NJP prosjekter gitt i mandat eller avsluttende regnskap fra 2017:						
303958 B11275	E39 Hove-Sandved	6 630	61 569		68 199	SVV: Dette prosjektet vart opna for trafikk i oktober 2017. Er i konflikt med entreprenør og denne ligg no i rettssystemet. Restbehov er basert på kva Statens Vegvesen meiner er korrekt vederlag til entreprenør med tillegg til renter og sakskostnader. Prosjektet har lagt inn dette behovet som årsprognose pr. august 2020, og det er det som er nytta som grunnlag.
301518 B10409	Eiganestunnelen	3 726	78 736		82 462	SVV: Kostnaden er basert på Divisjon utbygging sin innmelding til Vegdirektoratet pr T2 (august 2020).
307744	Fv 333 Espelandsveien	1 012		3	1 014	RFK: Erstatningskrav utbetalt til to av tre entreprenører; fylkesadvokaten forhandler med den tredje entreprenøren (kostnad erstatning 300-400.000kr)
304303	Fv 379/380 Vigdelv/Ølbergv					RFK: Kjenner ikke til at det forventes flere kostnader på dette.
304401	Fv 44 Kollektivfelt Vaulen	200			200	RFK: Bussveien. Vurderingen er at det kan komme opp mot 200 000 i utgifter relatert til grunnerverv i løpet av de neste 2 årene.
304746	Fv 505 Skjæveland-Foss Eikeland	6 495		1 718	8 214	RFK: Oversikt over kostnader som kommer: • Det utbetales en erstatning til nabo grunnet ødelagt brønn på 102.000kr – forventet 2020, men kan bli 2021. • Sluse eller ferist til grunneier 100.000kr – forventet 2020, emn kan bli 2021. • Arbeid for Skadsem og Lunde 200.000kr - forventet 2021. • Skjøtsel : 3.963.668 kr deles opp fram til 2023. • Lps – 120.000kr forventet 2021. • Mva min 1040917kr- forventet 2021. Kjente kostnader som kommer i 2021 eller senere : 5.324.585kr

304301	Fv316 Noredalsvegen (Lyngnesv/Sporalands v)					RFK: Kjenner ikke til at det forventes flere kostnader på dette, så sant ikke prosjektet starter igjen. En eiendom har kun arbeidsavtale, ikke avtale om endelig erstatning.
303666	Fv44 Koll.Felt Forussletta (Sandnes Komm.)					
303956	Rv 509 Sømmevågen					
302149	Sandved - Stangeland					
300041	Solasplitten					
SUM prognose NJP prosjekter gitt i mandat eller avsluttende regnskap fra 2017::					160 089	
Andre NJP prosjekter iht. RFK og Bymiljøpakkens sekretariatet:						
300972	Bompengeeng. Rog.Fylkeskommune					
300971	Bompengeeng. Sandnes					
300882	Bompengeeng. Stavanger					
307501	Brunesveien opsjon	41			41	RFK: Grunnervervavtale. Kjenner ikke til at det kommer noe mer.
306375	Fv 261 Ny Rundkj. I X Fv 253 Øksnevadvn.					
305332	Fv 327 Årsvollveien-Gimraveien	3 044		702	3 646	RFK: Kjente kostnader som kommer i desember 2020 og 2021 er lagt inn i lagt inn i prognosen. Rørinspeksjon, mindre utbedringer av overvannsledning og asfalt på avkjørsel kr 175.000,- inkl. mva. To av grunneiere har kommet med krav om at Rogaland fylkeskommune bekoste ny overvannsledning fra vei og ned mot kanal. Antatt kost opp til 3mill. I tillegg mangler vi en siktzone og kan være vi må ekspropriere areal for kostnad 150000kr.
305586	Fv 44/Fv 253 Rundkjøring Øksnevad	133			133	RFK: Forventer ikke flere kostnader på dette prosjektet. Kostnadene siste måned skyldes en nettkabel vi gravde over før sommeren, som ikke ble oppdaget før skolen startet i august.
304537	Fv 480 Sande-Tungevågen G/S-Veg					
305190	Fv. 322 G/S-Veg Asheimv. (Juvelv. - Måkev.)	6			6	RFK: Ferdig
304071	Fv. 329 Bærheimsveien G/S-Veg Og Ny Rundkjøring					
305191	Fv. 382 Ny G/S-Veg Grannessletta					RFK: Inntekter
305333	Fv. 474 Goaveien X Fv. 474 Kyrkjeveien,					RFK: Ferdig

	Gs-Veg					
305192	Fv. 510 X Fv. 379 G/S-Veg Vigdelveien	5 153		3	5 156	RFK: Utgifter til erstatning grunnnerv, venter på dom i skjønnretten. Utgifter sluttokumentasjon og reklamasjoner både internt og eksternt
302133	Fv505 Foss Eikeland-Skjæveland (Fv. 44 Jærveien X B	1			1	RFK: Kjenner ikke til at det forventes flere kostnader på dette, så sant ikke prosjektet starter igjen.
305041	Gang-Og Sykkelveg Nordsjøruta	756			756	RFK: Utgifter ifm grunnnerv, uavklart ersattning ifm inngrep uten grunneieravtale. Utgifter til lønn ifm med dette og reklamasjoner o.l i prosjektet
301011	Grunnerv					
301733	Strakstiltak Sykkelveginspeksjoner					
SUM prognose andre prosjekter					9 839	
Total prognose 28 prosjekter		27 197	140 305	2 426	169 928	

Statlige veier (prognoser fra SVV)

SVV har estimert at det totalt er behov for 150.661 TNOK for to gjenstående prosjekter fra Nord-Jærenpakken, henholdsvis E39 Hove-Sandved (68.199 TNOK) og Eiganestunnelen (82.462 TNOK). Av de 150.661 TNOK skal 140 305 TNOK finansieres gjennom statlige midler, mens resterende (10 356 TNOK) skal finansieres av bompenger. PwC har ikke mottatt noe grunnlag for prognosene utover de kommentarene som er gitt av SVV i tabell over.

Ifølge SVV vil Bymiljøpakken maksimalt kunne bli belastet ytterligere 5 MNOK i bompenger i prosjektet E39 Hove-Sandved utover det som fremgår av opplyste prognoser i tabellen over. Øvrige kostnader dekkes av staten. SVV har opplyst at det ikke vil brukes bompengemidler utover prognosen til dekning av fremtidige kostnader i prosjektet Eiganestunnelen.

Fylkesveier (prognoser fra RFK)

PwC har mottatt prognoser fra RFK for 14 prosjekter, som totalt utgjør 19 267 TNOK. RFK har opplyst at alle fremtidige kostnader i disse prosjektene skal dekkes av bompenginntekter, med unntak av mva-kompensasjon. Det betyr at kostnader utover prognosene vil påvirke økonomien til Bymiljøpakken negativt.

Deler av dette beløpet er basert på regnskapsførte tall i perioden 31. august 2020 - 28. oktober 2020, og er således kostnader man med sikkerhet vet er påløpt etter 31. august 2020. Påløpte kostnader utgjør totalt 3 993 TNOK, hvorav 3 277 TNOK er finansiert av bompenger og resterende (715 TNOK) er dekket av mva-kompensasjon.

Resterende beløp, totalt 15 275 TNOK, er prognosert etter 28. oktober 2020. Av dette beløpet skal 13 564 TNOK finansieres gjennom bompenger, mens resterende (1 711 TNOK) skal finansieres gjennom mva-kompensasjon. PwC har ikke mottatt noe grunnlag for prognosene utover de kommentarene som er gitt av RFK i tabell over.

3.4 Finansiering av prosjekter overført fra Nord-Jærenpakken fra 1. juli 2017 til 30. september 2018

Det fremgår av tabellen over i kapittel 3.3.2 at en stor andel av kostnadene på prosjektene er finansiert av andre kilder enn bompenginntekter, og da særlig fylkesmidler og statlige midler.

Det er særlig bompenginntektene som påvirker hvilken økonomisk påvirkning overføringen av prosjektene fra Nord-Jærenpakken vil ha på Bymiljøpakken.

Nord Jæren Bompengeselskap AS sto for bompenginnkrevingen frem til Ferde AS tok over denne i 2018. Bompenginntektene i perioden fra 1. juli 2017 til 31. desember 2017 er basert på opplysningene i årsrapporten fra Nord-Jæren Bompengeselskap AS for 2017. I note 6 til årsregnskapet fremgår bompengeselskapets beregning av de bompenginntekter som skal gå til veiformål under "Tilført/mellomregning Statens Vegvesen", som for 2017 er 513 147 TNOK. Bompenginntektene i 2017 er for enkelhets skyld beregnet til å være halvparten av inntekten det året (6 av 12 måneder).

Bompenginntektene i Nord-Jærenpakken i 2018 er hentet fra Ferde AS sitt årsberetning for 2018¹¹. Bompengeringen for Nord-Jærenpakken ble lagt ned 30. september 2018, og bompengeringen for Bymiljøpakken ble satt i drift neste dag.

År	Bompenginntekt (løpende i 1000 kr)
2017 (f.o.m. 01.07.17)	256 574
2018 (t.o.m 30.09.18)	350 167
Total	606 741

De totale bompenginntektene for Nord-Jærenpakken i perioden fra 1. juli 2017 til 30. september 2018 er dermed 606 741 TNOK.

¹¹ Ferde årsberetning 208 s. 41, kolonne "Årets overføring av overskudd" for "Bypakke Nord Jæren - tom 30.09.18" (linje 3).

4. Netto økonomisk bidrag til Bymiljøpakken

Basert på våre beregninger ovenfor, vil det netto økonomiske bidraget fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakken være følgende:

Økonomisk status Nord-Jæren pakken	Sum (i 1000kr)
Overskudd for pakken per 01.07.2017	150 641
Bompenginntekter fra 01.07.2017 til 30.09.2018	606 741
Bompengefinansierte kostnader fra 01.07.2017 til 31.08.2020	- 1 450 429
Netto bidrag per 31.08.2020 fra Nord-Jærenpakken	- 693 047
Forpliktelse/gjeld som ble overtatt av Bymiljøpakken	- 262 000
Netto bidrag per 31.08.2020 fra Nord-Jærenpakken etter overtatt forpliktelse	- 955 047
Bompengefinansierte kostnader etter 31.08.2020 i pågående prosjekter (prognose)	- 27 197
Forventet netto bidrag fra Nord-Jærenpakken	- 982 244

Nettobidraget per 31. august 2020 var et underskudd på 955 047 TNOK. Det forventede underskuddet når samtlige prosjekter er ferdigstilt er 982 244 TNOK. Det er grunn til å understreke at det forventede netto bidraget er usikkert, og kan bli større enn anslått.

5. Dagens økonomiske status sammenlignet med Finansieringsplan datert 22. mars 2017

5.1 Finansieringsplan av 22. mars 2017

SVV utarbeidet en finansieringsplan over bompengeneinntekter og disponeringen av bompenger for prosjektene i Nord-Jærenpakken som ble presentert for styringsgruppene i Nord-Jærenpakken og Bymiljøpakken av RFK/SVV ved flere anledninger. Den tidligste versjonen som PwC har mottatt, ble presentert i styringsgruppemøte i Nord-Jærenpakken i januar 2013. I etterfølgende møter ble oversikten presentert i forbindelse med fem styringsgruppesaker hvor det ble orientert om pakkens økonomiske status, i perioden fra januar 2013 til juni 2017. Oversikten inneholder både historiske regnskapstall og estimater/prognoser.

Nedenfor vises den seneste oppdaterte versjonen, datert 17. mars 2017, utarbeidet tre måneder forut for at Bymiljøpakken overtok prosjektene i Nord-Jærenpakken:

Finansiering av vegprosjekt innenfor Nord-Jærenpakken fra 2012

Årlige bompenginntekter og disponering av disse

											Mill 2017-kr
											Sum (2012-2016)
Belønnings midler 6)											
Bompenger overført fra 2011											338
Årlige inntekter i Forlengelse av Nord-Jæren pakken i 5 år tom. år 2016 s)											3 510
Sum											3 848

Priori- tet 2)	Prosjekt/tiltak	Kostn.overslag			Bruk av bompenger								
		Totalt	Herav finansiert av bompenger	Herav finansiert av belønnings midler 7)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018-2023	Sum
	Rv 509 Solasplitten (rest)	310	208	-	190	2	19	6	-	-	-	-	217
1	E39 Eiganestunnelen 7)	3 322	1 446	-	39	50	398	300	275	290	31	-	1 383
2	Rv 509 Sømmevågen	763	644	-	1	73	89	159	147	129	-	-	598
3	E39 Hove-Sandved (4-felts veg)	763	378	-	7	5	49	100	164	138	-	-	465
4	Fv 505 Skjæveland-Foss/Eikeland	556	468	-	-	-	10	5	31	116	308	-	469
	Gang- og sykkelveger	275	231	-	17	28	38	89	40	115	-	-	327
	Kollektivtrafikktiltak (kollektivfelt fv 44, rv 509 etc) 4)	1 113	805	136	113	90	123	85	4	82	-	-	498
	Trafikkstyring E39 Stavanger-Sandnes	27	24	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Sum bompenger	7 129	4 205	136	367	250	726	746	660	870	338	-	3 958
	Beløp ved utgangen av 2011; innbetalt som forskudd fra trafikanter 3)				262	-	-	-	-	-	-	-	
	Likviditetsoverskudd (ved utgangen av år) (8)				929	1 276	1 150	986	913	630	879	-	

1) Netto bomp.inntekter i 5 år er tatt utg.pkt i Prop. 28 S (2011-2012) og justert iht vedtatt regnskap 2016 fra Nord Jæren Bompengeselskap. 2018 vises også siden forlengelse til og med 2018 kan bli nødvendig hvis det ikke blir Bypakke Nord-Jæren.

2) Prioriteringsrekkefølgen innenfor programområdene vil bli avgjort i forhold til mulig framdrift og fortløpende planavklaringer.

3) Dette beløpet kan benyttes til investeringer, men må være til disposisjon for tilbakebetaling når innkrevingen avvikes.

4) Der det er lagt på statlige og fylkeskommunale midler på prosjekter som er 100 % bompengefinansierte, gjelder dette ekstra mva. som følge av bortfall av vegfritaket 01.01.2013.

5) Det er lagt opp til nullvekst i trafikken. Justert for nedgang fra og med 2015.

6) Belønningsmidler på 133 mill. til koll.felt fv. 44 er vedtatt og skal fordeles med årlig sum.

7) Eiganestunnelen bygges med forbruk i 2018 og 2019, men alle disse beløp samles i 2018 i denne oversikten, som kun skal vise forbruk av bompenger i NJP, og ikke kommentere neste pakke.

8) Beløpet ved utgangen av siste år skal dekke forskudd fra trafikanter (brikkedepositum) og kostnader ved avvikling av innkrevingen. OBS!

9) OBS! Dette er ikke det samme som saldo i bank, blant annet på grunn av belønningsmidler.

Oppdatert 17.03.2017

I denne versjonen fremgår et totalt kostnadsanslag for prosjektene (inkludert historisk kostnader) på 7 129 MNOK, hvorav 1 208 MNOK i bompengeneinntekter er budsjettetert brukt i 2017 og 2018. Det er ikke beregnet bruk av bompenger i prosjekter etter 2018.

PwC påpekte i rapporten av 30. september 2020 at finansieringsplanen ikke var av tilfredsstillende kvalitet, med blanding av historiske tall og prognoser, samt at den var mangelfull hva gjelder stat- og fylkesvegmidler og belønningsmidler på både kostnads- og inntektssiden. PwC konkluderte med at finansieringsplanen ikke var egnet

til å gi styringsgruppen oversikt over den økonomiske status i Nord-Jærenpakken, og at det ikke var beregnet et netto bidrag eller overskudd fra pakken på overføringstidspunktet, slik man kanskje kunne forvente.

Finansieringsplanen viser et anslått likviditetsoverskudd på 879 MNOK (2017-kroner) ved årsslutt 2018, og danner grunnlaget for aktørenes forventning om likviditetsoverskudd fra Nord-Jærenpakken inn i Bymiljøpakken.

Det anslåtte likviditetsoverskuddet er inntatt i Bymiljøpakkens handlingsplan for perioden 2018 til 2021, datert 26. oktober 2017¹². I handlingsplanen fremgår det at bompenginntekter fra Nord-Jærenpakken ville overføres til Bymiljøpakken, og at overskuddet, etter prosjektene fra Nord-Jærenpakken var finansiert, ville være 879 MNOK (2018-kroner).¹³

5.1.1 Rammer i perioden 2018 - 2021

Under vises en oversikt over hvilke inntekter styringsgruppen legger til grunn for perioden 2018 – 2021. Endelig fastsettelse av årlig statlig bidrag skjer gjennom de årlige statsbudsjettene.

INNTEKTER 2018 – 2021 2018-kr	2018	2019	2020	2021	2018-2021
Inntekter bomringen (netto)	366	1464	1464	1464	4758
Likviditetsoverskudd Jæren pakke 1	476	58	152	193	879
Statlig bidrag Byvekstavtale Bussveien	418	1175	1325	1300	4218
Statlig bidrag Byvekstavtale koll+sykkel riksveg	219	219	219	219	877
Statlig bidrag Byvekstavtale Belønningsmidler	100	100	100	100	400
Fylkeskommunal mva-refusjon	152	152	152	152	606
Sum inntekter	1731	3168	3412	3428	11739

5.2 Avvik fra finansieringsplanen

Det er flere årsaker til at det forventede likviditetsoverskuddet på 879 MNOK i finansieringsplanen knyttet til prosjektene i Nord-Jærenpakken har resultert i et faktisk underskudd som må bæres av Bymiljøpakken.

Slik PwC vurderer det, knytter det seg særlig til disse:

5.2.1 Lavere bompenginntekter

Bompenginntektene har for det første blitt lavere enn det som er lagt til grunn i finansieringsplanen i 2017. Bompenginntekten er oppgitt til det samme i 2016, 2017 og 2018 - 587 MNOK (2017-kroner):

¹² Fremlagt for samferdselsutvalget i RFK den 22.11.17 og Fylkestinget den 12.12.17.

¹³ Kapittel "Økonomiske forutsetninger for handlingsprogram 2018-2021", delkapittel "Bompenger".

År	Bompenginntekt, løpende (MNOK)	Bompenginntekt, indeksert til 2017-kroner (MNOK)	Bompenginntekt i finansieringsplan, indeksert til 2017-kroner (MNOK)
2012	511	578	556
2013	581	638	598
2014	580	622	600
2015	539	568	582
2016	521	539	587
2017	513	513	587
2018 (t.o.m 30.09.18)	350	336	587
Total	3 595	3 793	4 097

Tabell: PwC har benyttet SVVs indekser for å beregne bompenginntekter til 2017 kroner.

Bompenginntekter for 2016 er historiske inntekter på tidspunktet for oppdateringen av finansieringsplanen 22. mars 2017, og burde dermed være korrekt. Faktiske bompenginntekter i 2016 er på 521 MNOK, over 12 % lavere enn beløpet benyttet i prognosen (ikke justert for kroneverdi). Også bompenginntektene i tidligere år avviker fra faktiske bompenginntekter. Disse kunne og burde blitt avstemt mot tilgjengelige rapporter på bompenginntekter fra bompengeselskapet frem til og med 2016, hvilket ville gitt en mer nøyaktig beregning av likviditetsoverskuddet.

Hva gjelder 2017 var inntektene 74 MNOK lavere enn antatt i finansieringsplanen.

Prognosen for 2018 er satt lik som 2017, til tross for at SVV på tidspunktet da prognosen ble satt må ha vært kjent med at bompengeringen skulle avvikles i 2018, og at det sannsynligvis ikke ville være innkreving av bompenger i et helt kalenderår i 2018. Faktiske inntekter i 2018 endte på 350 MNOK, hvilket tilsvarer 336 MNOK 2017-kroner. Avviket mellom faktisk bompenginntekt og prognose er dermed på 251 MNOK (2017-kroner) i 2018.

Avviket for årene 2017 og 2018 er på 323 MNOK (2017-kroner).

Fra 2012 til 2018 var bompenginntektene 304 MNOK lavere enn angitt i finansieringsplanen (2017-kroner).

5.2.2 Økte kostnader i prosjektene

Videre har blitt brukt mer bompenger i prosjektene overført fra Nord-Jærenpakken etter 2017, slik at disse oversteg anslått bruk av bompenger på til sammen 1 208 MNOK i 2017 og 2018. Finansieringsplanen tar ikke høyde for bruk av bompenger etter 2018. PwCs analyser ovenfor viser at det er forbrukt 1 450 MNOK i bompenger for å dekke kostnader i overførte prosjekter i perioden 1. juli 2017 til 31. august 2020, hvilket er 242 MNOK mer enn prognosen for fremtidig bruk av bompenger i finansieringsplanen. I tillegg kommer bruk av bompenginntekter i første halvår 2017 samt etter 31. oktober 2020, hvilket innebærer at det faktiske avviket er enda større.

5.2.3 Økt antall prosjekter

PwC har funnet at det har påløpt kostnader etter 1. juli 2017 i flere prosjekter enn det som fremgår av finansieringsplanen. Det bemerkes imidlertid at prosjektkodene knyttet til vegprosjektene ikke fremgår av finansieringsplanen. Finansieringsplanen inneholder også tre "sekkeposter" (gang- og sykkelveger,

kollektivtrafikktiltak og trafikkstyring). Dette gjør det vanskelig å vite nøyaktig hvilke prosjekter som er inkludert i finansieringsplanen.

5.2.4 Gjeld til bilister

I Finansieringsplanen inngår 262 MNOK som likvide midler i beregningen av likviditetsoverskuddet. Dette var i realiteten en gjeld til bilistene, ettersom bilistene hadde forskuddsbetalt for bompengepasstinger.

I forbindelse med overgang til ny bompengereordning overtok Bymiljøpakken gjeldsforpliktelsen på 262 MNOK fra Nord-Jærenpakken. I tidligere bompengesystem betalte bilister forskuddsvis beløp for passeringer, mens de i forbindelse med innføringen av nytt takst- og rabattsystem den 1. oktober 2018 endret dette til etterskuddsvis innkreving og betaling. Den forskuddsbetalte summen ble omgjort til positiv saldo for den enkelte trafikant i den nye avtalen¹⁴. Trafikantene fikk igjen forskuddet ved ikke å betale Ferde AS for passeringene i ny bompengepakke før forskuddet var brukt opp. Kostnaden ble dermed overført til Bymiljøpakken.

5.2.5 Belønningsmidler

Belønningsmidler er angitt til 140 MNOK i finansieringsplanen. Disse midlene skulle ikke vært tatt med i beregningen av likvide midler. Belønningsmidlene var på tidspunktet for den oppdatert prognosen allerede brukt opp uten tilsvarende reduksjon av likviditetsoverskuddet i finansieringsplanen.¹⁵

5.2.6 Konklusjon

Det er altså flere årsaker til at avviket mellom dagens økonomiske status og finansieringsplanen blir stort.

Basert på PwCs analyser, er et forventet likviditetsoverskudd på 879 MNOK endret til et forventet underskudd på 982 MNOK. Avviket fra det forventede likviditetsoverskuddet er, basert på disse tallene, 1 861 MNOK.

¹⁴ <https://ferde.no/2018/09/oppstart-innkreving-bymiljopakken-nord-jaeren-01-10-18-kl-0000/?cn-reloaded=1>

¹⁵ Se RFK sitt notat "Orientering om Nord-Jærenpakken" der dette fremgår.

6. Analyser og vurderinger som lå til grunn for prognosene

PwC er blitt bedt om å redegjøre for analyser og vurderinger som lå til grunn for prognosene både på kostnadssiden og på inntektssiden. PwC forstår dette dithen at det knytter seg til prognosene i finansieringsplanen av 22. mars 2017, der det ble forespeilet at Nord-Jærenpakken skulle bidra med et likviditetsoverskudd på 879 MNOK inn i Bymiljøpakken.

PwC har for øvrig bedt SVV om oversikt over prognosene for prosjektene i Nord-Jærenpakken, men har ikke mottatt dette. PwC har dermed ikke noe grunnlag for å vurdere de totale kostnadene for prosjektene mot de opprinnelige prognosene eller senere endrede prognoser.

6.1 Inntektssiden

Finansieringsplanen består av et Excel ark som viser utregningen av det anslåtte likviditetsoverskuddet. Finansieringsplanen inneholder ingen vedlegg som forklarer grunnlaget for utregningen, verken de historiske tallene eller prognosene for kommende år. Eventuelle analyser og vurderinger som ligger til grunn er ikke beskrevet i dokumentet. Finansieringsplanen inneholder imidlertid noen fotnoter som utdyper enkelte poster.

Bompengeinntektene for årene 2016-2018 er i finansieringsplanen anslått til å være 587 MNOK hvert av disse årene. Det fremgår av note 1 til finansieringsplanen at prognosen bygger på Prop. 28 S (2011-2012) og er justert i henhold til vedtatt regnskap for 2016 fra Nord Jæren Bompengeselskap. Det fremgår videre av noten at *“2018 vises også siden forlengelse til og med 2018 kan bli nødvendig hvis det ikke blir Bypakke Nord-Jæren”*. Videre fremgår av note 5 at *“Det er lagt opp til nullvekst i trafikken. Justert for nedgang fra og med 2015.”* Denne siste noten er ikke linket til noen post i finansieringsplanen, og det er uklart hvilke tall den referer til.

I Prop. 28 S (2011-2012) kapittel 6 er det gjort vurderinger av trafikk- og inntektsgrunnlag, hvor det er stipulert samlede bompengeinntekter for perioden 2012-2016 på ca. 2 400 MNOK. Dette er uttalt å være et *“rimeleg robust”* anslag. I årsregnskapet for 2016 for Nord-Jæren Bompengeselskap fremgår at *“Bompengeinntektene for 2016 er på 555,4 mill. Kr (573,1 mill. kr. i 2015). Inntektene er redusert med 17,8 mill. kroner. Reduksjonen i passeringssinntekt henger sammen med en økning i andelen fritakspasseringer”*.

PwC har ikke mottatt annen dokumentasjon som beskriver analyser og vurderinger som ligger til grunn for prognosene for 2017-2018, eller hvordan økende andel fritakspasseringer eller andre endrede forutsetninger knyttet til trafikkvekst, trafikkavvisning, rabattordninger eller elbilandel er blitt vurdert. Det bemerkes at prognosene på bompengeinntektene heller ikke synes justert for kroneverdi. Til tross for opplysningen i note 5, er bompengeinntektene i utregningen høyere for 2016-2018 enn for 2015.

I intervjuer har PwC blitt fortalt at inntektsprognosen ble prognostisert med utgangspunkt i vekst fra 2010 til 2014, og at prognosen ikke tok høyde for utflatingen fra bompengevekst fra 2014. PwC kan ikke se å ha mottatt dokumentasjon som bekrefter dette.

Videre fremgår det av Prop. 47 S (2016–2017) *“Finansiering av Bypakke Nord-Jæren i Randaberg, Sandnes, Sola og Stavanger kommunar i Rogaland”*, som ble godkjent i statsråd den 16. desember 2016, at *“[d]et er lagt til grunn at innkrevjinga i dagens bomstasjonar blir vidareført inntil dei nye stasjonane er sette i drift, etter planen tidleg i 2018.”*

Til tross for at man burde vært kjent med at man sannsynligvis ikke ville ha innkreving av bompenger i et helt kalenderår i 2018 på tidspunktet for prognosen, ble den samme prognosen som for 2016 og 2017 på 587 MNOK benyttet. Denne prognosen burde vært satt langt lavere.

6.2 Kostnadssiden

I henhold til prognosen i finansieringsplan datert 22. mars 2017 skulle det benyttes 870 MNOK og 338 MNOK i bompenger i henholdsvis 2017 og 2018 på gjenværende prosjekter i Nord-Jærenpakken, altså totalt 1 208 MNOK. Det var ikke budsjettet med bruk av bompenger etter dette.

PwC har ikke mottatt dokumentasjon som beskriver analyser og vurderinger som ligger til grunn for de samlede prognosene i finansieringsplanen for bruk av bompenger i perioden 2017 til 2018.

7. Anbefalinger for oppfølging av økonomisk status

På bakgrunn av våre undersøkelser, anbefaler vi at styringsgruppen:

1. Bør be partene komme til enighet om at ansvaret for ytterligere prosjekter som ikke er inntatt i prosjektlisten over prosjekter i Nord-Jærenpakken (vedlegg 1) skal bæres av den enkelte part.
2. Undersøker hvilke prosjekter som faktisk ble overført fra Nord-Jærenpakken, og da særlig de 17 prosjektene som ikke var angitt i mandat og avsluttende regnskap, jf. tabell i kapittel 3.3.2.
3. Får bekreftet at prosjektene inntatt i tabell i kapittel 3.3.3 og som ikke det er gitt noen prognoser på, faktisk er avsluttet slik at det ikke vil påløpe fremtidige kostnader.
4. Gjennomgår de angitte prognosene fra RFK og SVV på fremtidige kostnader i ikke avsluttede prosjekter, inkludert en gjennomgang av usikkerhet knyttet til prognosene og i hvilken grad bompenginntekter skal dekke fremtidige kostnader.

Vedlegg 1

Tabell under viser alle prosjekt med påløpte kostnader i perioden 2003 - 30. juni 2017.

Ifølge regnskapsdata fra SVV er det totalt påløpt 7 517 207 TNOK i kostnader fordelt på 148 ulike prosjektkoder..

Sekretariatet har imidlertid oppgitt at det knytter seg usikkerhet til en del mindre prosjekter. Disse utgjør totalt 584 750 TNOK og er fordelt på 40 prosjektkoder. Disse er omtalt som "sekkeposter" i tabellen under, og Sekretariatet har foreslått at PwC forutsetter at alt av påløpte kostnader på disse prosjektene før 1. juli 2017 hører inn under Nord-Jærenpakken.

Prosjektnavn	SUM (MNOK)
304401 Fv 44 Kollektivfelt Vaulen	135
305041 Gang-Og Sykkelveg Nordsjøruta	61
305190 Fv. 322 G/S-Veg Asheimv. (Juvelv. - Måkev.)	6
305191 Fv. 382 Ny G/S-Veg Grannessletta	9
305192 Fv. 510 X Fv. 379 G/S-Veg Vigdelveien	16
305332 Fv 327 Årsvollveien-Gimraveien	10
305333 Fv. 474 Goaveien X Fv. 474 Kyrkjeveien, Gs-Veg	8
301518 Eiganestunnelen	1 902
303823 E39 Sandve-Hove, Grunnerverv	9
303958 E39 Hove-Sandved	595
302149 Sandved - Stangeland	280
302466 Fv 505 Foss - Eikeland	59
302133 Fv505 Foss Eikeland-Skjæveland(Fv. 44 Jærveien X B	10
304746 Fv 505 Skjæveland-Foss Eikeland	88
302232 Rv 509,Kryss Sømmevågen Vest	8
303956 Rv 509 Sømmevågen	661
305586 Fv 44/Fv 253 Rundkjøring Øksnevad	1
303507 Fv. 376 Kollektivtrasè Jåsund	53
303666 Fv44 Koll.Felt Forussletta (Sandnes Komm.)	174
301939 Haukåsveien - Sandvikveien	212

302467 Fv 44 Koll.Felt Skjæringen-Breidablikkvn.	197
301914 Kollektivgate Forus	148
300051 F382 - Stavanger Gr.Grannes	7
300052 Fv 405 Regimentsvn.	11
300053 F441-Tastagt.Chr.Bj.Gt.-Løkkev.	19
300055 Solaspl.Krysset - Nesbuvn.	8
300091 F314 - Gamlevn. G/S	8
300894 Undergang Haugåsvn.	3
300897 Rv509 Sandnes Gr.- Rv510	7
300986 Auglendsmyra G/S-Veg	0
300991 Lokal Avtale Randaberg	2
301134 G/S Idrettsplassen-Harestad	6
301246 Miljøgt. Egersundsgt.	8
301329 Fv 314 Gamle Forusvei G/S-Veg	13
301390 Fv 44 Klepp - Lokal Avtale	10
301465 E39 Henrik Ibsensgt, Sykkelfelt	1
301733 Strakstiltak Sykkelveinspeksjoner	11
302465 Sandsgata	3
302697 Admiral Cruysgate	0
302698 Jens Zetlitzgate	1
302699 Nedre Banegate	1
302744 Mikkelsmessvn-Hestnesvn-Madlastø	3
303132 Fv 443 Forusbeen G/S-Veg - Löwenstrasse	28
303234 Ev39 Sykkelstamveg - Kryssing Solasplitten	4
303426 Fv 476 Goavegen, Randaberg Ref.	3
303427 Fv 316 Skjørestad-Smøredalen, Ref.	7
303650 Fv 374 G/S-Veg Solastranda	17
303706 Lokal Avtale Randaberg	3
303935 G/S-Veg Fv. 379 - Vigdel	22
303955 Fv 521 G/S-Veg Harestad-Merkjarvik Kai	48
303959 Fv 328 Somamyra G/S-Bru Over E39	17

304071 Fv. 329 Bærheimsveien G/S-Veg Og Ny Rundkjøring	41
304537 Fv 480 Sande-Tungevågen G/S-Veg	45
304653 Lokal Avtale Rfk/Stavanger/Sandnes	5
304772 Fv. 379 Vigdelveien, Gs-Veg, Refusjon	7
305043 Fv 328 Somavn,Smeah-D.Vaas Vei	0
301564 E39 Tjensvollkr. Ny Reg.Plan 2005	132
300049 Fv44 - Omkjøring Klepp	248
300110 Samarb.Pk. Sandnes	23
300882 Bompengeng. Stavanger	8
300971 Bompengeng. Sandnes	8
300972 Bompengeng. Rog.Fylkeskommune	8
301011 Grunnerverv	34
301020 Rv 44, Kollektivfelt Forusbeen-Stokkavegen	1
301030 Planmidler, Tp-Nord-Jæren	4
301072 Rv44 Haukåsvn-Vaulen Kollektivfelt	4
301297 E-39 Hove-Stangeland 4-Felt Reg.Plan.	7
301312 Rv 44 Regplan. Gandsfjordkryssing	12
301330 Rv 509 Kollektivfelt Madlakrossen-Ragbakken Vest	1
301609 Fv349/443 Løwenstrasse/Forusbeen G/S Pakke	3
302199 Rv 509 Koll.Felt Søra Bråde - Hafrsfj.Bru	34
302414 Fv446 Løkkeveien X Rv509 X Eiganesveien	1
302548 E39 Sykkelveg Stokka - Smiene	1
302921 Fv374 G/S-Veg Solastranda-Kleppveien	2
303520 Fv474 Goaveien X Fv476 Kyrkjeveien	1
303549 Fv44Xf253 Rundkj.V/ Øksnevad Vgs	1
300047 R44 - Stangeland - Skjæveland	431
300041 Solasplitten	753
304632 Solasplitten, Restarbeider	3
300054 R509 - Sundevn.-Krossbergvn.	6
300083 R44 Marierovn,Undergang	8
300107 Fv413 - Finnstadgeilen	5

300556 Fv44 - Undergang V/Hindalsv.	31
300557 Rv 510 Rundkj. U/G Tjelta	21
300873 Vatnekrossen G/S-Bru	5
300893 Rv44 Forusvn. U/G	2
300895 Vålanskråningen	0
301006 Fv 332 Hanadalen/Skippergt.	1
301023 Rv 44, Avkjørsel Ved Bomstasjon På Skjæveland	1
301245 Rundkjøring Pyntesundsbrua	1
301485 Rv 509 Revheimsv.-Undergang Mimmarudlå	20
301541 Fv 382 Gs-Veg/Undergang Gunhildsgt.	1
301763 Strakstiltak Nord-Jæren	2
303285 Peder Klowsgate	3
303663 Havneringen	3
304857 Fv 247 X Fv249 Rundkjøring, Ref. Rfk	1
302303 Fv 44 Kollektivtiltak V/Gausel Jb	5
302351 Rv 510 Koll.Holdepl. Sandesletta	2
300050 R44 - Miljøgt. - Elvegt.	8
300101 F474 Snupl.Viste Hageby	0
300693 Turveg Hålandsvannet	7
300883 Egesundsgt.	1
301151 Bistand Byggeplansgodkjenning	10
302384 Turveg Tp10 Stokkavatnet	2
303535 Fv505 Ny Foss-Eikeland Bru, Ref	44
303924 Fv44 Gausel St - Diagonalen, Koll.Felt	0
304654 Lokal Avtale Rfk/Stavanger/Sandnes	15
304911 Fv.505 Støyskjerming Kverneland, Ref.Rfk	2
SUM prosjekter som er NJP prosjekter iht. Bymiljøpakkens sekretariat, 2003 - 30. juni 2017	6 932
302413 Fv 509 Kollektivfelt Oalsgt.Inkl Undergang	8
302924 Fv510 Undergang V/Regehallen	2
303671 Planl. Fv Nord-Jæren I Rfk Regi	4
303723 Fv411 Dusavikvn G/S-Tiltak Chr Bjellandsgt-Gabbrov	4

304281 Fv505 Tverrforbindelsen E39-Foss/Eikeland	19
304301 Fv316 Noredalsvegen (Lyngnesv/Sporalandsv)	4
304302 Fv333 Espelandsv (E39/Arboretet)	3
304303 Fv 379/380 Vigdelv/Ølbergv	4
304314 Fv460 Transportkorr.Vest-Randabergv/Kvernevikv.	23
304315 Fv382 Madlav. Fv385 Regimentv.	4
304391 Fv 382 Sykkelveg Langs Grannessletta	4
304408 E39 Sykkelveg Stokka-Smiene, Reg.Plan	6
304838 Bygruppearbeid	12
305590 Fv 410 Grødemveien	2
305758 Utvidelse Av Fv 327, Gimramyrveien, Sola	1
305787 Fv 395,510 Og E39-Mulighetsstudie Hinnakrysset	0
304700 Diverse Ts-Tiltak	26
300315 Gateterm. Stavanger Sentr.	12
301416 Fv 332 Koll.Felt Hanaveien	56
301944 Rv 509 Madlacr.-Ragbakken Øst	87
302302 Fv 44 Gateterminal Lura	11
300032 Boligstøy Rv Nord-Jæren	24
300042 R509 - Madlaveien	10
300056 F393 - Auglendsvegen	5
300069 Ny R44 Forbr.Ledn.Arb.	10
300100 Holdepl.Leskur Skilting N-J	44
300798 Ka Rv 509 Terminaltangent Risavika	4
301487 Framkommelighetstiltak For Kollektivtrafikken	52
301606 Fv 334 Miljøgate Høylandsgt. (Elveplassen-Gravarsv	8
301638 Miljøgate Randaberg Sentrum	19
301869 Fv446 Tanke Svilandsgt./Randabergvn. Miljøgt.	21
302344 Sykkeltiltak	3
302349 Boligstøy Rv Sør-Rogaland	3
302468 Fv 44 Koll.Felt Gausel St.-Hans & Grete-Stien (Se	15
302718 Fv44 Koll.Felt Diagonalen-Gausel St.	8

302766 Fv 446 Randabergveien	49
303197 Byggeplan/Anbudsgr.Lag 2014 Prosj.Sør-Rog.	6
305549 Belønningsmidler - Kollektiv	4
305668 Bussveien Overordnet Administrasjon	4
305676 Bussveien Prosjektstillinger	3
SUM "sekkeposter" som er klassifisert som NJP-prosjekter, 2003 - 30. juni 2017	585
Total 148 prosjekter, 2003 - 30. juni 2017	7 517